

EMH SKJAL 5

AHR 101
0.21-200508458/30
11 NOV. 2005

Almanna- og Heilsumálaráðið
Att: Hans Pauli Strøm
Eiragarður 2
100 Tórshavn

Tórshavn 8. nov. 2005

Kunning um bræv ið er sent øllum tinglimum

Javni hevur sent øllum tinglimum bræv viðv. teimum broytingum sum Almanna- og Heilsumálaráðið arbeiðir við at fremja í forsorgarlógini og dagstovnalógini.

Vit hava eisini hjálagt eitt eintak av teimum viðmerkingum sum sendar eru Almanna- og Heilsumálaráðnum

Vinarliga

Annlis Bjarkhamar
Leiðari í Javna

Til allar tinglimir

Tórshavn 7. nov. 2005

Áheitan og kunning til allar tinglimir

Almanna- og Heilsumálaráðið arbeiðir við at fremja broytingar í forsorgarlógini og dagstovnalógini. Javni vil fegin á henda hátt gera vart við, at vit meta ikki at hesa broytingar eru til tað betra, tá tað kemur til umstøðurnar hjá børnum við serligum tørvi.

Vit vilja heita á løgtingslimir um at gera sítt til, at hesar lógarbroytingar ikki vinna frama.

Viðfest eru tær viðmerkingar vit hava til broytingaruppskotini sum arbeitt verður við í Almanna- og Heilsumálaráðnum.

Harumframt vilja vit fegin vísa á, at tað er ógvuliga óheppið at Almanna- og Heilsumálaráðið fremur grundleggjandi broytingar á sernámsfrøðiliga økinum, áðrenn Mentamálaráðið er komið á mál í sínum arbeiði at broyta og samskipa sernámsfrøðiliga økið.

Tá landsstýrismaðurin í mentamálum á sumri 2004 legði ætlanir sínar fram um broytingar á sernámsfrøðiliga økinum, legði hann dent á at:

- Sertænastur verða skipaðar kring landið til tess at betra um ráðgevingina í sambandi við serligan tørv.
- Greiningin av børnum og ungum við breki verður útbygd
- Heildarloysnir verða gjørdar
- Tiltøk á økinum verða samskipað
- Lógarkarmar verða gjørdir kring økið.

Jógvan á Lakjuni legði eisini dent á, at nýggja skipanin skal leggja upp til eitt skipað samstarv millum skúlaverk, almannaverk og kommunur

Arbeitt verður í lètuni í Mentamálaráðnum við at smíða nýggja lóggávu, sum tekur støði í tí, sum nevnt er omanfyri.

Javni metir, at tær broytingar og tann samskipan, sum landsstýrismaðurin í mentamálum leggur upp til, er gongda leiðin og fer at verða við til at betra um umstøðurnar hjá børnum við serligum tørvi.

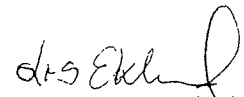
Vit vilja tí mæla til:

- At allar tær broytingar sum verða gjørdar á sernámsfrøðiliga økinum, verða partur av eini størri heild, sum leggur upp til greitt ábyrgarbyti og samskipan millum ymisku myndugleikarnar á økinum.
- At Almanna- og Heilsumálaráðið bíðar við at fremja sínar broytingar og ístaðin tekur lut í arbeiðinum at gera eina heildarloysn fyri sernámsfrøðiliga økið saman við Mentamálaráðnum, kommunum o.ø.

Tit eru altíð vælkomín at seta tykkum í samband við okkum, um tit vilja frætta nærri. Tit kunnu antin senda teldupost til javni@post.olivant.fo ella ringja á tlf: 507632.

Vónandi viðgera tit okkara áheitan við vælvild

Vinarliga

Lis Eklund í Niðristovu
Formaður í Javna

Annlis Bjarkhamar
Dagligur leiðari í Javna

Almanna- og Heilsumálaráðið
Eiragarður 2
100 Tórshavn

Tórshavn 2. nov 2005

Í samband við broytingaruppskot til forsorgarlógina, hevur Javni hesar viðmerkingar. Í viðmerkingunum verður eisini nomið við broytingaruppskotið til § 5 í dagstovnalógini.

Aðaltátturin, í lóggávu um stuðulstilboð til børn við serligum tørvi, eigur at verða, at skapa hesum børnum best hugsandi menningarmøguleikar. Ógvuliga ivasamt er, um ætlaðu broytingarnar í forsorgarlógini bera á henda bógvin.

Í stóran mun er tað figgjarlig og umsitingar atlit sum verða tikin í broytingaruppskotinum og tí er vandi fyri at tørvurin hjá einstaka barninum er settur í aðru røð.

Broytingaruppskotið leggur upp til at játtanin verður broytt frá lógarbundnari játtan til rakstrarjáttan. Hetta fer at hava við sær, at tað í framtíðini fer at verða játtanin á figgjarlógini - og ikki tørvurin hjá barninum - sum verður avgerðandi fyri, um eitt barn fær játtað stuðulsfólk, hvussu nógv stuðulstímar hetta barnið fær o.s.fr. Í almennu viðmerkingunum verður eisini sagt, at vandi kann verða fyri at stuðul verður sýttur av figgjarligum ávum. Hetta kann Javni á ongan hátt góðtaka og vil staðiliga vísa á, at tað eigur at verða ein rættur hjá einum og hvørjum við serligum tørvi, at fáa tað hjálp og tann stuðul, sum hesin hevur brúk fyri.

Tá økir verða flutt frá land til kommunu, hevur dentur altíð verið lagdur á, at neyðugt er við einum greiðum ábyrgdarbýtið millum land og kommunur. At leggja partar av einum økið út til kommunurnar, ber ikki boð um greitt ábyrgdarbýtið og kann hava við sær at óvissa rættuliga lætt kann stinga seg upp um, hvør hevur ábyrgd av at veita barninum neyðuga tilboðið og neyðuga stuðulin. Leisturin, sum valdur er í broytingaruppskotinum, skapar óneyðuga óvissu og ótryggleika á stuðulsfólkøkinum, sum í nógv ár hevur havt tørv á eini einfaldari skipan har børn við serligum tørvi fáa nøktandi stuðulstilboð.

Verður hildið fast við valda lestin, er neyðugt við greiðum mannagongdum áðrenn tvíbýtta (trýbýtta, um vit taka barnaverndarlógina við eisini) skipanin verður sett í verk, soleiðis at bæði kommunur, almenni myndugleikin og foreldur vita hvør hevur ábyrgd av hvørjum.

Javni hevur eisini fingið broytingaruppskot til § 5 í dagstovnalógini til hoyringar. Bæði hetta uppskot og broytingarnar í forsorgarlógini skulu koma í gildi longu 1. januar 2006 og tí er stutt skoðbrá at seta broytingarnar í verk. Javni hevur tí hesar spurningar til hesi tvey broytingaruppskoti:

- Er semja millum land og kommunur um tann figgjarliga partin viðv. broytingunum í dagstovnalógini og forsorgarlógini

- Er fyrireikingararbeiði byrja út í kommununum, soleiðis at tær verða til reiðar at taka nýggjar uppgávur á seg við atlit til børn við serligum tørvi. T.d. skulu fólk við serførleika setast at umsita dagstovnaðkið í ymisku kommununum, nú tá børn við serligum tørvi verða ein kommunal uppgáva. Verða hesi tøk 1. jan 2006 í teimum ymisku kommununum?
- Eru greiðar mannagondir gjørdar á økinum, soleiðis at kommunurnar greitt fáa at vita hvør uppgávan hjá teimum er viðv. børnum við serligum tørvi?
- Verður nøkur kunngerð gjørd sum tryggjar, at øll børn fáa nøktandi tilboð, uttan mun til hvørjari kommunu tey bógva í?
- Hevur Almanna- og heilsumálaráðið kannað um allar kommunur megna at veita børnum við serligum tørvi nøktandi tilboð

Tá foreldur fáa barn við serligum tørvi, er ógvuliga umráðandi at hesi kunnu kenna seg trygg við, at teirra barna fær best hugsandi umstøður og nøktandi tilboð. Javni vil staðiliga heita á Almanna- og heilsumálaráðið, um taka øll neyðug atlit, soleiðis at tørvurin hjá barninum verður aðaltátturin í teimum broytingum, sum verður framdar í stuðulsfólkskipanini fyri børn og í § 5 í dagstovnalógini.

Bæði broytingaruppskotini leggja upp til umfatandi broytingar, sum krevja gjølla viðgerð og neyva fyrireiking. Javni mælir frá at seta broytingaruppskotini í verk við so stuttum skoðbrá - og uttan nøktandi fyrireiking.

Bæði broytingaruppskotini hava onkrar góðar tættir í sær, sum arbeiddast kann víðari við. Men enn eru ov nógvir ivasurningar knýttir at uppskotunum, sum greiða má fáast á, áðrenn tey verða sett í verk.

Javni vil til eina og hvørja tíð verða til hjálpar, soleiðis at bæði stuðulsfólkaskipanin, dagstovnatilboð o.a. til børn við serligum tørvi verða góð og mennandi tilboð.

Vinarliga

V/ Javna

Annlis Bjarkhamar